

У Полтавському педуніверситеті відкрили виставку «Комунізм = рашизм»

22 вересня 2022 р. у Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка відбулася важлива подія – відкриття виставки, розробленої науковцями Українського інституту національної пам'яті (м. Київ).

Її назва та загальна концепція суголосна осмисленню новітньої історії України в умовах російсько-української війни.

КОМУНІЗМ

XX_{ст}

=

XXI_{ст}

РАШИЗМ

2022 РІК НАЗАВЖДИ УВІЙШОВ В ІСТОРІЮ УКРАЇНИ

Мільйони українців стали жертвами повномасштабної війни, яку росія розпочала, а, точніше, продовжила проти України. Війна зачепила не лише українських військових, які стали в обороні країни, з її цивільне населення.

У 2022 році українці сповна усвідомили справжню сутність політики росії з примусового насадження «руського міра». Цю ідеологію можна назвати одним словом — «рашизм».

Рашизм — не унікальне явище сьогодення. Насправді рашизм почався з комунізму. Їхні мета і дії — однакові. Тоталітарні режими для вбивства свідомо обирають найкращих.

Як і у XX столітті, так і тепер, вже в столітті XXI, йде війна на суцільне фізичне знищення українців. Ми знову — у «розстріляних» списках, проходимо через фільтраційні табори, примусову депортацію, масові розстріли, зазнаємо катувань і мародерства. Обидва режими — комуністичний та рашистський — знищують все українське: людей, культуру, мову, історію. Російські ракети руйнують українські церкви, музеї, школи, лікарні. Росіяни-«рашисти» навіть знову крадуть зерно. Здавалося, такий злочин вже не мав би повторитися у XXI столітті.

У комунізму і рашизму — такі ж аргументи, такі ж методи «роботи». Сучасні спадкоємці дедов-ичекістів під тим самим «пралором» здійснюють такі ж злочини проти людності. Вони горді за свою хрипаку історію. Навіть «могут повторити». І повторюють — звірства, вбивства, викрадення. У їхніх словах звучить бравада.

Чому це повторилося знову через сотню років?

У школі за невиконане домашнє завдання ставлять низькі оцінки. А невивчені уроки на рівні держави загрожують повторенням людинонезависницьких експериментів у нових масштабах. З історії минулого своїх родин, історії України ми мусимо нарешті повторно вивчити тему «Комунізм в Україні у XX столітті». Ми зобов'язані правильно розставити осіб і героїв — «свій — чужий». І не боятися дізнатися про старе-нове чи носось «образити». Ми повинні уважно дослідити архівні документи. І що важливо — проговорити їх на належному рівні.

Фотодокументальна виставка «КОМУНІЗМ = РАШИЗМ» на конкретних історіях людей демонструє, що криваві методи росії не змінилися. Підтвердження цьому — долі тринадцятьох жінок і чоловіків з XX та XXI століть. Більшість з них знищили лише за те, що вони були українцями, працювали на батьківській землі, розмовляли рідною мовою. Усі вони, на переконання росіян, не мали права на існування.

Комунізм, не засуджений після розпаду Радянського Союзу, призвів до його повторення у сучасній Росії — до нинішнього рашизму. Призвів до війни, очевидцями якої ми є. Нині Україні випав історичний шанс належно розібратися зі своїм минулим. Одним із кроків у новому етапі дерадянзації, депутатизації сучасної України є матеріали цієї виставки.

Ігор Кулик,
Директор Галузевого державного архіву
Українського інституту національної пам'яті

На основі архівних документів показані злочини комуністичної влади у ХХ столітті і рашистських окупантів у ХХІ столітті. Співорганізаторами виставки стали Полтавська ОВА та Полтавська обласна рада. Звертаючись до присутніх на заході студентів, викладачів, представників наукових установ і закладів міста, журналістів, ректорка університету Марина Гриньова наголосила на актуальності історичних знань про минуле, які мають стати застереженням від спекуляцій та перекручування фактів, їхнього перетворення на інструменти інформаційних воєн. Вона подякувала директору Галузевого державного архіву УІНП Ігорю Кулику та кафедрі історії України і її завідувачці Людмилі Бабенко за організацію презентації виставки.

Про значення презентованої виставки для виховання студентської молоді, яка до 2014 р. вивчала історію воєн за підручниками, а нині формує власну позицію в умовах повномасштабної війни говорила у своєму виступі заступниця голови Полтавської обласної ради Лілія Рурова.

Її думку продовжила директорка Департаменту культури Полтавської ОВА Ірина Удовиченко, наголосивши, що сьогодні українське суспільство як ніколи потребує історичної правди про радянське минуле, позбавляючи його ідеалізації за допомогою архівних документів.

Своїми враженнями від виставки поділилася директорка Державного архіву Полтавської області Валентина Гудим. Вона відзначила багатство змісту, оригінальність побудови її розділів, де проведені паралелі між репресіями періоду Великого терору 1937-1938 рр. і жертвами сучасної війни. Як стейкхолдер освітньої програми «Історія та археологія» порадила студентам використовувати матеріали розгорнутої виставки у навчанні.

Суворі реалії воєнного часу, оголошення тривоги змусили перенести початок виступу головного спікера презентації Ігоря Кулика до укриття. Студенти з цікавістю слухали розповідь про діяльність архіву інституту національної пам'яті, архівні фонди, що перебувають на зберіганні, особливості архівно-кримінальних справ репресованих громадян у часи радянських репресій, нові проекти, над якими працює колектив УІНП.

Після припинення повітряної тривоги Ігор Кулик розповів про те, як формувалася виставка, які герої потрапили на її шпальти, чому вони стали символами своєї епохи.

Всі присутні мали змогу оглянути стенди виставки та детально ознайомитися з їхніми матеріалами.

Новий досвід отримали студенти – історики, журналісти, які взяли участь у цьому заході, розширили своє уявлення про сферу майбутньої професійної діяльності. З виставкою можна ознайомитися упродовж двох наступних тижнів.